ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ، މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިން ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމާ ކުރެއްވި ސުވާލު

03 އޮގަސްޓް 2009

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަސްލަމަށް އަރުވަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، ހައްދުންމަތީ ގާދޫއާއި މީސްކޮޅު މަދު އެހެންނަމަވެސް ބިންބޮޑު ރަށްރަށް ވީނަމަވެސް މިރަށުން އެހެން ރަށްރަށް މީހުން ބަދަލުކުރުމުގެ ވާހަކައޭ ތާޒާ އެބައެ ފަރާތްތަކެއްގެމަތިން ސަރުކާރުން ދައްކަވަންދެނީ ވަރަށްއަހަރެއްގެ ކުރިން މިފަދަ ތަނަވަސް ތަރައްޤީއާއި އެކަމުން ރަށްރަށަށް ބޭނުންވާ އަސާސީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ވެސް ފުރުޞަތު ލިބޭނެ ކަމަށް ދެކެން. ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ރަށްރަށް ބަދަލުކުރުމަށް އެކަށައަޅާ ފައިވާ ދަރަޖައަށް ބަލައި މީހުން ބަދަލުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ރަށްތަކުގެ ތެރޭގައި ގާދޫ ހިމެނޭތޯއާއި، އަދި ގާދޫއަށް މީހުން ބަދަލުކުރާނެ ކަމަށް ނިންމާފައިވާނަމަ، ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އަރިހުން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، ގާދޫން އެހެން ރަށްރަށަށް ބަދަލުކުރުމާއި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭތޯ ނޫނީ ކޮން ރާސްތާއަކުން ދަނޑިވަޅުގައި ވިސްނާވަޑައިގަންނަވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރަށް އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ފުރުޞަތު ދަންނަވަން. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މޫސާ މަނިކު.

(ނިޒާމީ ނުކުތާ)

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ މަނިކު ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސަރުކާރުގެ އޮންނަގޮތުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި އަރުވަނީވެސް ނިންމާފައިވާގޮތަށް އެއީ ރަށުން އަސާސް ރަށަށް މީހުން ބަދަލުކުރުމާއި މީހުން ދިރިއުޅުން ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކުގައި އޮތީ ކޮން މިނިސްޓްރީއަކުތޯ އެ ސުވާލު އުފެދޭ. އެއީ މިނިސްޓްރީ

އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް ޓްރާންސްޕޯޓާއި މިމަޖިލީހުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ
މަސައްކަތްތަކުގެތެރޭގައި ރަށްރަށުން މީހުން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު އެމިނިސްޓްރީއަށް
ދީފައިވާކަން އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިނުވާތީ އެވާހަކަ ދަންނަވަމީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެނައުމުގައި އަޅުގަނޑު ބަލައިގަންނަން. އެއީ ސަބަބަކީ މެންބަރު އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ނޯޓިސް ޤާނޫނީ އުސޫލުން ޖަވާބުދާރީވާކަމަށް އަސާސީ ސަރަޙައްދާއި ވަޒީރު އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަތުން ސުވާލު ޖަވާބުދާރީވުން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑާ ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ވިދާޅުވި އެކި ފަރާތްތަކުން ސަރުކާރުން ގޯތި ދިނުން އެހެން ރަށްރަށް ބަދަލުކުރުންފަދަ، އެކަމަށް، އެޕާޓްމެންޓް ވިދާޅުވިފަދަ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދަންނަވާން އޮތީ، އަޅުގަނޑުމެން މިސަރުކާރުކަމުން ހަމަ ތަޢާރަފުކުރެއްވި އެއްވެސް ފަރާތަކު ނޮންނޮން ބޮޑުވަރެއް ގޯތި ދިނުން ނޫނީ އަދި އެހެން ރަށްރަށަށް ބަދަލުވުން އެހެން ރަށްރަށް ބަދަލުކުރަން ވާހަކައެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް އެއްޗެއް އަރާރުކަމަކާ ގޮތަކަށް ރަށް އަސްލޭ، ދެން އަޅުގަނޑަށް ލިއުމުން ފޮނުއްވި ސުވާލުގެ ޢިބާރާތުކުރެއްވި ގޮތުން އެކަމެއް ނުވާކަން.

އެކަމަކު މަޤާމު އެކި ސަރުކާރުތަކުގެ ވާހަކަ މިގޮ ޙިއްސާކުރައްވާ. އެކަމަކު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑާ ސުވާލުކުރެއްވިއިރު ވިދާޅުވެވުނީ ސަރުކާރުން އެކި ފަރާތްތަކުން އެކަން ކުރާވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އޮތީ އެކިބަޔަކުވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހެން ބޭނުމެއް އޮތްކަމަށް އޮތީ އެދޭވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ގުޅުމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން މިސަރުކާރަކުންނެއް ނުނިންމަ ގޮތުގެ މީހުން އެހެން ރަށަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ ވާހަކަ ނުދެކެ އެކަމަކު ސިޔާސަތެއް އެކަމަށްވެސް ވާހަކަވެސް. އަދި އެއްޗެއް ރަށެއްގެ ބަދަލުވެސް އެއްވެސް ރަށަކުން ބަދަލުކުރުން ވާހަކައެއް ދަންނަވާފަވާނެއެއް. ދެން އަޅުގަނޑު
ދަންނަވާލަންއޮތީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަކަށް

ހަވާލުވުމަށްޓަކައި ކުރެވުން ކެމްޕޭންގެ ތެރޭގައި އާބާދީ އެއްތަންކުރުމާއި އެއްބަހުން

އަށްއެ ރަރަން މީހުން ބަދަލުކުރުމާއި، މީހުން އެ ގުޅުވާލުމާއި،

މިކަންތައްތަކާބެހޭގޮތުން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު އޮތްގޮތް ވަރަށް ރަނގަޅަށް

ހާމަކޮށްދިނުމާ ރައްޔިތުންނަށް. އެމަސައްކަތުގެތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާފައި

އޮންނާނެ އަދި އާދޭ ފަހުންވެސް ސަރުކާރާއި އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވެގެން އެތައް

ފަހަރެއްގެމަތީން މިމަޖިލީހުގައިވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާފައި އޮންނާނެ ސަރުކާރުގެ

ސިޔާސަތަކީ، އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް މީހުން ކުރިން ބަދަލުކުރި އުސޫލުން

ބަދަލުކުރުމެއްނޫން. އެކަމަކު މީހުންނަށް ފުރުޞަތު އޮންނާނެއޭ އެއް ރަށުން އަނެއް

ރަށަށް ބަދަލުވުމުގެ ފުރުޞަތު. އެފުރުޞަތު ހުޅުވާލާފައި ބާއްވާނަމަ ހުރިހާ

ރަށަކުންވެސް. ދެން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ތެރެއިން ޕްރޮވިންސްތައް ތަރައްޤީވެ

ރަށްތައް ތަރައްޤީވެގެންދާއިރު، ތަންތަން ހުންނާނެ ހަމަ ޚާއްޞަކޮށްވެސް އެއް

ތަނަކަށްވުރެ އަނެއް ތަން ވަކި ކަހަލަ ފުރުޞަތު ހުންނަ މީހުންނަށް އެތަނެއްގައި

އުޅުން ބޭނުންވާކަހަލަ ނުދީ އެޖެހިލާފައި ވާހަކަލަ ތަންތަން. އެތަންތަނަށް

ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު އެއްގޮތުންނަމަވެސް އެބަޖެހޭ. ދެން އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް

ކުރީގެ ސަރުކާރުން މީހުން ބަދަލުކުރުއްވުމުގެ ސިޔާސަތެއް ގެންގުޅުނުކަން

އަޅުގަނޑުވެސް ދަންނަން. ބައެއް ރަށްރަށުން މީހުން އެހީގައި ބަދަލުކޮށް ރަށްރަށް

ހުސްވެފައިވެސް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ މިސަރުކާރުގެ

ސިޔާސަތަކީ އެގޮތް އެކަން ކުރުމެއްނޫން. ބަހަކު ބަދަލުވާން

ބޭނުންވެއްޖެކަމަށްވާނަމަ ނަތީޖާ ކަމުގެކުރީގައި މީހުން އެގޮތް ދާން

ބޭނުންވެއްޖެކަމަށްވާނަމަ އެ ދާން ބޭނުންވާ ވަކިވަކި ފަރުދުންނަށް އެފުރުޞަތު

އޮންނާނެ ކޮންމެ ރަށަކަށްވެސް އެ ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު. އެހެންވީމާ، ގާތުގެ

ރައްޔިތުންނަށް ކަންކުރަންވީގޮތް، ހިސާބެއްތޯ އެރަށުން ބަދަލުވާންތޯ ނުވާންތޯ

އެކަކަށް އޮޅުމެއްގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުކަން ހިއްސާކުރާ މިދެކުރިން ތިއްބަވަން

ޤިރުވަޖެއިގަންނަވާނަށް. އަދި ހަމަހަމަކަންވެސް މިއަދު އަޅުގަނޑުގެ މި

ޤަވާޢިދުން އަޅުގަނޑު ތަރައްޤީކުރުމަށް އެބޭފުޅުންނަށް އެހީތެރިވެދެއްވައި

ނޯންނަކަން ސަރުކާރުގެ މިކަމުގެ ސިޔާސަތަކީ ކޮބައިކަން. ޝުކުރިއްޔާ

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު އިތުރު ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. ވިލިމާގަނޑު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހުމަދު ނިހާން ހުސައިން މަނިކު.

ވިލިމާގަނޑު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު ނިހާން ހުސައިން މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލިއްޖޭ ހަމަ މިއަދުގެ ހުށަހެޅިފައިވާ ސުވާލަށް އަދި ވަޒީރު ދެއްވި ޖަވާބައި ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. ސުވާލުގައި ލިޔުމުގައި ހައްދުންމަތީ ގާދޫއަށް މިސްކިތްގިނަ ބިންކުޑަ ކަމަށް. އެ ޖުމްލަ އަޅުގަނޑު ބަދަލުކުރަން ބޭނުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފެހިކަންކުރާ ރަށް ފުރަމާލެއަކީ މިސްކިތް ގިނަ ބިން ކުޑަ ރަށެއް. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ 11 މެންބަރުން އެބަ ތިއްބަވާ މި މާލެ ތެރެ ބިލުކުރާކަން. އަޅުގަނޑުވެސް އޭގެތެރެއިން އެއް މެންބަރެއް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާހިތް އެބައޮތް އަދި ވާހަކަފުޅުގައި އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ވިދާޅުވެދެއްވައިފި މިއީ ސަރުކާރެއް ހަވާލުވުމަން ވަޒީރުގެ ޖާބިން ކުރައްވަމުންދިޔަ ކަމުގެ ފުރުސަތުތަކަށް ދޫކޮށް ވާހަކަ ފުރުސަތުތަކަށް އެއް ވާހަކަ. ދެންމެވެސް ހަމަ ތިލަދުކޮށް އެއް ރަށެއްގައި އެބަހުރި ދާހިތަށް ކަހަލަ ތަނަކަށް ވައިގެރޭގެތަން ދިއުން ނުވަތަ އަޅުން އެއީ ސިޔާސަތުތަކެއްގެތެރޭގައި ނިންމަވާފައިވާކަމަށް. އެބައޮތް މިހާރު ކުރެވިފައިވާގޮތުން އަޅުގަނޑަށް ހުރީން ވަޒީރަކަށް އިތުރު ބެލެން ބޭފުޅަކަށްވެސް މިކަމަށް ދަރާފައި ނުހިފުމަކަށް. ހަމަ ވަރަށް ކިރިކުރި ގޮތުގައި ރައްޔިތުން މިދަނީ ބަދަލުވަމުން. އެކަން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަދި މިކަމަށް ބައްޔެއް ގެންވެ ކުރީގެ ސަރުކާރުން ހުޅުވާލި ނަމޫނާ ބިމެއް ހިއްސާކުރައި ކަންތައްތަކެއް އެބައޮތް ކުރަމުންދާ އަޅުގަނޑު ދާއިރާއަކަށްވެސް. އަދި ކަންމެހެ ބަދަލުކުރަން ފެށިގެންދާނީ ގަވާއިދުތަކުން ޖަހަފައި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ މިސްކިތްތައް ދިރުވައި، ހުރިހާ ގޮތްތަކެއްގައި މިބިމަށް މިހާރު ނިސްބަތްވާ މާލޭ މެދުނުކުރެވޭ ހުރިހާ ދާރުލްގަރުދައި ބިބި ބަރާބަރު އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިއީ މާލޭގެ 11 މެންބަރުންގެ ތެރެއިގައި އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާތްޕޮތް މިދަންނަވާ މިހާރުވެސް. އެމީހުންގެ

ބައްޕަކާގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަންއެބަޖެހޭ. މިދަންނަވާ މީހުންނަށް

އަދި މާލޭގައި މާލޭގެ ރައްޔިތުންނަކަށް ބޮޑުވާ އަޅުގަނޑުމެން މި 11 މީހުން

ފަސްގަސް މީހުންގެ ނިސްބަތުން ބަލާލިއަސް އެއީ 55 ގަސް މީހުން. އެހެންވީމާ،

މިމީހުންގެ ތެރެއިން މާލެއިން ގޮވިގެންދާ ނަތީ އަދި ވަރަށް ދަތި ބާރުގައި މިހާރު

އުޅުމުންދާ ގޮވިގެންދާގެ ބޭނުންތަކާ ވަރަށްބޮޑަށް ބޭނުންވެފައިވޭ އަދި ދަރިން

ހުރިހާގޮތަކުންވެސް ގޮވިގެންދާ ނުތުރުގެ ސަރަހައްދު ތިބި މީހުންނަށް ބައެއް

ދެންސްދިނުން ލިޔެކިޔުމާއި ވަޒީފާގެ މިނިސްޓްރީން މަސައްކަތްކުރައްވާނީ.

ހުޅުމާލޭގައި ފުރުޞަތެއް ދެނެގަންނަމަށްވެސް އަދި އުނދަގޫތަކަށްވެސް. އެއީ

އަޅުގަނޑުގެ ސަބަބު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު މިއަދުގެ ސުވާލުގެ ދައުރުގައި ޖަވާބުދެއްވުން

ދަންނަވަން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވިލިމާފުށުން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި

މެންބަރު އަބްދުﷲ ނިހާން ކުރެއްވި ސުވާލަށް އަޅުގަނޑު އަސްލު ވަރަށް

ޖަވާބުދާރީވުން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މިމަޖިލީހުގެ ފްލޯސެޝަންގައި

ސުޕްރީމްކަށް ބޭނުމުއްދުން. އަޅުގަނޑާ މިއަދު ކުރިމަތިވާ ސުވާލު އަދި

އެސުވާލަށް އަޅުގަނޑު ދިން ޖަވާބުގެ ބޭރުން ވާހަކަތަކާ އިތުރަށް ދައްކާ މި

ސަބަބުތަކާ އެހެން ފުރުސަތެއްގައި މިކަން ގެންދާނަމެވެ. ދެން އެހެންނަމަވެސް،

އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުވެސް ފާހަގަކުރައްވާ ފަދައިން ހަމަ މާލޭގެ

ރައްޔިތުންނަށްވެސް އެކަށީގެ އެހެން ތަންތަނަށް ދިއުމުގެ ފުރުޞަތުވެސް. ދެން

އެކަމަކު އެހެން ތަންތަނަށް އެބައުޅޭ ދާރި މިތި ތަނަކަށްވުރެ އަށްއަ ތަން

އުޖާލާކުރިއްޖެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު، ފްލެޓުތަކުގައި އެބަޖެހޭ ބަދަލު

ދިރިއުޅުން މިއަދުވެސް އުޖާލާކުރީ ތަނަވަސް ކުރަންޖެހޭ އެއްސަބަބަކީ

އުޖާލާކުރީ ތަނަވަސްކުރަން. އެހެންނުނިއްކާއެއް މީހުންނެއް އެ މިތަނަވަސް އަނެއް

ތަނަކީ ނުދާން. ދެން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު އެހެންވީމަ، ހުޅުމާލޭ އުސޫލުން

ގެއްލި ހިންގައިދީ، މިދަންނަވާ ހަމަ ފްލެޓުތަކުގައިވެސް މީހުން އެތަންތާގައި

ހަރުދާ ތިބޭނެ އަދި އެތަންތަނަށް ހިޖުރަކުރަން އެބުރުކެޓިވެ ތަންތަނަށް ހެދުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޤްޞަދަކީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު ދެއްވި ޖަވާބުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާދޫގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށްބޮޑު ހިތްހަމަޖެހުމެއް ލިބޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ހަމައެހާއިރުގައި އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރުގެ އަރިހުން ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިގޮތަކަށްއައިސް އަނެއްކާވެސް އިފުންދާއެކާ ގާދޫ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގޯތިދެނެކަށް 32 އާއިލާއަކަށް ގޮތުން ގެދޮރު ދޫކޮށް ސަރުކާރުން އުޅުއްވާކަމަށް އަޅުގަނޑު މިއިވުނީ. މިކަމުގެ ސަބަބުން ގާދޫގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގާދޫގައި ދިރިއުޅެން ބޭނުންވާ މީހުން މިކަން ސާފުކޮށްލަން ވަރަށްބޮޑަށް ބޭނުންވާތީއާއި އަނެއްކާ ސަރުކާރުން ދެންމެގައި މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެދެއްވައިފި ތިމަންނަމެން ގެންގުޅުއްވާ ސިޔާސަތެއް ނޫން މިހެން ބަދަލުވުމުގެ ސިޔާސަތީ. އެހެންނަމަވެސް، އަމިއްލައަށް ބަދަލުވާން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެފުރުޞަތު އެބައޮތޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވެގެންމެއީ ވާހަކައަކީ ގާދޫއަކީ ގާތްގަނޑަކަށް 400 އެއްހާ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށަކަށްވުރެ، އާބާދީއިން މިހާރުވެސް 19 އާއިލާއެއްވަނީ ފޮނަދޫއަށް ހިޖުރަކޮށްފައި. އަދި މިހެންއޮތުމާ އެކަށާ މިގާދޫއިން 32 ހަކަށް އާއިލާ އެބަހުރި ހިޖުރަކުރަމުން. އެބަހުރީ ތިބޭނީ މަދު މިސާލުކަމަކަށްވާއިރުވެސް ހަމަ ސަރުކާރުން ގޯތިވަން ޖެހިވަޑައިގެންނަވާ އަސާސީ ހުރިހާ ޒުވާނުންނާއި އެބަހުރިގައި އެ ދިރިއުޅުއްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ޖެހިވަޑައިގެންނަވާނެކަމުގެ ހަމަނުޖެހިފައި މަނިކުފާނު ދެއްވާފާނަންތޯއޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަކަށް އެނގޭހާއެއްމެ ގާދޫގެ އެއްވެސްބަޔަކު ސަރުކާރުން އެހެންރަށަކަށް ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތެއް ކުރައްވާކަމެއް. ދެން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ މިހާތަނަށް 19 އާއިލާއެއް މިފުރަން ވަނީ ގާދޫން ބަދަލުވެފައިކަން. އެހެނީ މިހާރު ހިޔާލު މިހާރުކަމަށް އެކަން ރަނގަޅު ބަދަލުވާން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ. އަޅުގަނޑު ހިތަށް ތަކުރާރުކޮށް

ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑު މިވަރަކަށް ސާފުކޮށްލަދީފިން ބޭނުންވާނަން. ކުރީގެ ސަރުކާރުން ގެންގުޅުއްވި ސިޔާސަތަކީ އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިހުރި މިންވަރުން ރަށެއްގެ ރައްޔިތުން އެރަށަކީ އާބާދީ ކުޑަ ރަށަކަށް ފޮނުވިއްޔާ އެރަށެއްގެ ރައްޔިތުންގެ އެންމެން އެއް ބަސް ކިޔާފައި އެހެން ރަށަކަށް ބަދަލުވާން އެބޭނުންވެގެން ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުމާ، ދެން ސަރުކާރުން އެހެން ރަށެއްގައި އެރަށުގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ރަށަކަށް ރަށެއްގައި ގެދޮރުއަޅާދީ ގެ ދީފައި މުޅި ރައްޔިތުން އެކީގައި ބަދަލުކުރައްވަނީ. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ވާހަކައަކީ މިސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަކީ އެހެން އެކަން ކުރުމުގެއްނޫން. ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލުން އެއްބަސްވުން އަނެއް ރަށަށް ހިޖުރަކުރުން ބޭނުންވާ ބަޔަކަށް އެހެން ރަށަށް ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް ރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރައްޔިތަކަށް އެދޭ ވީމާ ބޮޑުވި ރަށް ނޫން އެހެން ރަށެއްގައި އުޅުން މަނާކޮށްފައެއްނޫން. އަދި އެހެންތަންތަނުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ފުރުޞަތުވެސް އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސަތަކީ. މިދަނޑިވަޅުން ދެ އަތޮޅުދަފަރި ހިފާ ދެ ދިރިހުރި މިހިރީ ދަންނަވާ އެންމެން. އެ ސިޔާސަތުގެ އެބައި އަޅުގަނޑުމެން ނަމޫނާކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތުގެ ރައީސް.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ނަޒީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތުގެ ރައީސް. އަދި ރިޔާސަތުގެ ވަޒީރު. އާދެ، ރިޕޯޓުގައި މާހިރުން ވިދާޅުވާގޮތުގައި އަދި މިފަންނުގެ ތަޖުރިބާކާރުން އެއްބަސްވެވަޑައިގަންނަވާގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ކަހަލަ ޤައުމުތަކަށް އޮތް ތަރައްޤީވުމުގެ ދިމާވާކަމަށް 200 ރަށުގައި މިރާއްޖޭގައި މީހުން އުޅެން ޖެހިފައިވުން. ސަބަބަކީ އެއީ މިވަގުތަކީ ސަރުކާރުން އެބަޖެހޭ ކޮންމެ ރަށެއްގައި ސްކޫލެއް ހަދަން. ކޮންމެ ރަށެއްގައި ހޮސްޕިޓަލެއް ހަދަން. މިދަންނަވާ 200 ރަށުގައި. އަދި ފުޓްބޯ އަރައިދެންސާ ކޮންމެ ރަށެއްގައި ފުޓްބޯވެސް އަރައިދޭން އެބަ ޖިހާޒެއިގަންނަވާ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ ހަމަ އެއްވެސް ސަރުކާރަކަށް ފަސޭހަކޮށްވާން ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު މިކަހަލަ ދަތި އުނދަގޫ ދުވަސްވަރެއްގައި. އެހެންނަމަވެސް، މަނިކުފާނުގެ ވިސްނުމާއި މިސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާއި ނޫނީ އެއްޗެއްކުރުމުގެ ސިޔާސަތީ. އެހެންނަމަވެސް މަނިކުފާނުގެ ވާހަކައިން

އަދުގަނޑުން ދޫކުރެވި ދެވިން އެ ސިޔާސަތު ތަންފީޒުކުރެވިފައިނުވޭ. އެކަމަކު ކުރީ

އެކަމަކު ހިތާވާ ބަޔަކު އެބޭފުޅުން އެމީހުންނަށް ފުރުޞަތު އެބައޮތް އެއް ރަށުން

އަނެއް ރަށަށް ބަދަލުވުމުގެ. އެހެންނަމަވެސް، އެމީހުންނަށް ގޮތް ހުރައިދިޔައީ ގެ

އަގުދިޔައީ މިކަންކަން ކޮންފަދައިކަން އެކަން ކުރުމުގައިވާނޭ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތަކީ.

އަދުގަނޑުގެ ސްވާލަކީ މިހެން މިކަން ކަނޑައެޅުމަކީ މިކަމަކީ ވަރަކައިކީ،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަރައްގީގައި އޮތް ހުރަހަކީ މިދިޔުމުގެ ތެރޭގައި މިހެން ބައިބައިވުމާއި

ކުދި ރަށްރަށުގައި ވިއްސަވިހާލަތުގެން އުޅެންޖެހުމަށްކަން ސަރުކާރުގެ ރަށްވެސް

އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މިކަމުގައި އަދިވެސް އެއްފަހަރު އަދުގަނޑު ހަމަ އަރާފަން

ބޭނުންވާ އެއްވެސްކަހަލަ ތަރައްގީގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް. އެއީ މިހެން ހަމަ

މިސިޔާސަތު ދުވަހުން ފެށިގެން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަންފަހި އެބައިގަނެވޭ. އެހެންވީމާ މިސްރާފު ދަންނަވާނީ.

ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ،
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް
އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ

ނާޒިމް ކުރައްވާ ސުވާލުގައި އަދުގަނޑު ދަންނަވަންއޮތީ ވާހަކައަކީ، އަދުގަނޑުވެސް

ޓްރާންސްޕޯޓުން މިސަރުކާރުން މިސަރުކާރުންވެސް ޓްރާންސްޕޯޓު އެކި ފަހަރު މުހިންމު އަދުގަނޑުމެން

ބޮކުޅާރުކޮށް ދަންނަވާ ތަރައްޤީވެސް ކުރިއާ ރަށްރަށުގައި ކުރިއާ ޒިޔާދަ ބޮޑަށް

ފުރުޞަތުތައް މަސައްކަތްކޮށްދޭންވީ އެކަމެއް ނުވާނެ. ސަރުކާރުން ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަން

ކޮންސްޓްރަކްޝަން ނުހި އާބާދީ އެއްވަރުކޮށްދިނުން ނުހި އެއާއި ދަރުބާރުގައި

މިސަރުކާރުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތަކީ މިހެން ގުޅުވާލިދިނުން. ބޮޑުވީ،

ކަންކޮޅުފިހި. އެއީ މިސަރުކާރުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތެވެ. މިހެންނަށް އެއްބަސްވުން

ހަމަމަޖެހޭ އެއްގަމު ހަޔައިދިނުން. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ އެއްކަމަކާގުޅޭ

ސިޔާސަތު ޓްރާންސްޕޯޓް އަނެއްކަމަކާ ގުޅިގެން. އެހެންވީމާ، ބައްލަވާލައްވާ އެއީ

ޓްރާންސްޕޯޓްގެ އެސިޔާސަތު ގުޅިގެން ޓްރާންސްޕޯ އެހެން ބަޔަކު ކަނޑައަޅާ.

އެހެންވީމާ، އެއާއި ގުޅުވައިގެން މިއަށްޓަކައި ޓްރާންސްޕޯޓް ދިނުމަށް

ކަނޑުބޯޓު ދިނުމާ ދޭން ނުޖެހޭ ކަންމަ ބަރުއްގައި ހޯމްޕްލޭން އަތުގައި

ހުށަހަޅާލަނީ. އެއީ ހަމަ ކަނޑު ގެއްގައި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓް ހުށަހަޅާ ނުޖެހޭ

ވަދައިން އެ ކަމުގެ ދާއިރާގެ ބޮޑެތި ހުށަހެޅުންތަކެވެ. އެހެންވީމަ، ރަށްތަކުގެ

ޖަންތައް އަޅުގަނޑުމެން މި ގޮތް، ދެން އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކުރަން އެބަޖެހޭ، ޤަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ މިއީ ޖަޒީރާ ޤައުމެއްކަން. އެއީ، ޤުދުރަތީގޮތުން އަޅުގަޑުމެން ޖައްވާޒައި އޮތްގޮތް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާތަނަށް ދިރިއުޅުމުން އައިގޮތް. އެ ސިފަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ނެތިގެންނުދާނެ. އެ ސިފަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި، އެހެންވީމާ، އެ ސިފަޔާއި އެކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަރައްޤީވެވެން އޮތީ ކިހިނެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ. ދެން ކުރީގެ ސަރުކާރުތަކުން ތިދަންނަވި މައްސަލައަށް ހައްލެއް ހޯދުމަށް ކުރެއްވި ކަމަކީ ކުދިކުދި ރަށްރަށުގައި އުޅޭ އާބާދީތައް ބޮޑެތި ރަށްރަށަށް އެއްކޮށް އެއްތަނަކަށް ޖަމާކުރުމެވެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނުނީ އެ ސިޔާސަތުގައި އެކަން އެއާއި ތަފާތުގޮތަކަށް މިކަން ކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނުން ދިމާވި އެންމެ ބޮޑު ސަބަބަކީ، މީހުން އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ބަދަލުކުރުމަކީ ވަރަށް ފަސޭހަކަމެއް. އެއީ ދާދި ހުރެއްޖެކަމަށްވެއްޖިއްޔާ ކޮށްލަން ހަމަ ވަރަށް ފަސޭހަކަމެއް. އެކަމަކުވެސް އެއީ އެހާ ސޯޝަން އިންޓަރވެންޝަނެއް އެހާ ފަސޭހަކަމެއްނޫން. އެއްބަދަލު އަނެއްބަދަލު އެއްތަންކޮށްފައި އެ ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމަކީ އެހާ ފަސޭހަކަމެއްނޫން. އަށްއާ ބައެއްގެ ޚިޔާލުފުޅުތަކުގެވެސް އާއިލާގައި އާދޭ. ހަމައެކަނި ގެއެއް ދިރުވައި ތަނަކަށް ގެންގޮސްދީފައި އެވަރަކުން ނުފުދޭ. އާއިލާގައި އަދި އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަމުން ފާސްކުރަން ނުދެނި ދިޔަކޮށްޗިސްގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހުރިންސް އެވެސް ކުޅެވޭނެ އަޅުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމުން އައިގޮތް ބަދަލުކުރީމަ. އެހެންވީމާ، އެ ސިފަތައް މެއިންޓެއިންކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ މީހުންނަށް ޚިދުމަތްތަކެއް ފޯރުކޮށްދިނުން. އެކަން އެހެން ކުރުމަށްބަލައި ޓޫރިޒަމް ކޮންސަލްޓެންސީ ކުރުމަށް ސަރުކާރުން ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތަކީ މިދަންނަވާން ބިރުންސޯބް ސިސްޓަމްތަކުގެ ތަރައްޤީގޮވާފައި ކަންކަންބިލިބިއާއި މޮބައިލް ދިރުން. އާރުން ޖަމްޢިއްޔާތަކުން ހިދުމަތްތަކާއި ކުންފުނިތަކަށް. ދެވޭ ހިސާބުގައި ކުންފުނިތައް. އާދޭސް ތިލަފުށިފަދަ މަސައްކަތުގައި ނަކިފުއްޓައްސާ.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު — އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ކުރެއްވި

އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވަން: ސުވާލާއި ގުޅިގެން މިނިސްޓަރު އެދުރެއްވި ޖަވާބުގެ ތަފުސީލް ވަރަށްގިނަ މައުލޫމާތުތަކާއި އަޅުގަނޑު ކުރަން އެދޭ ސުވާލާ ގުޅޭ ސާފުކުރުން ހިނގައްޖެ. އަދި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު މިކަމުގައި އޮތްގޮތުވެސް ސާފުކުރުން ހިނގައްޖެ. ހަމައެއާއެކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން މިސާލުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައި އެބައޮތް، މިހެން ދިރިއުޅޭ ނުހީ ބަދަލުކުރުމަށް އެކިފަހަރުމީހުން އެކި ސަރުކާރުތަކުން ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުންތަކެއްގެ ވާހަކަކަން މި ވިދާޅުވަނީ. ދެން މަނިކުފާނުގެ އަޅުގަނޑުގެ ކުރިން އޮތް ސުވާލުގެ ޖަވާބު ދެއްވައިފި. އެއީ، މިސަރުކާރުން އެހެން ވިދާޅުނުވާކަމަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިހާރު ގަވުމުގައި އެ އެގާ ގެތައް އެވިދާޅުވާގޮތަށް ދެއްވުމުގެ އެއްވެސް ވިސްނުންފުޅެއް ގެންގުޅުއްވަނީތޯ. އަދި އެކަމަށް ގާދޫ ނޫން އެހެން ބަޔަކު އެދިއްޖެއްޔާ އެ ފުރުޞަތު އޮތީ ކިހިނެއްތޯ. މިސުވާލަށް ޖަވާބެއް އަރުވާފައިއާ ވަރަށް ރަނގަޅު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަކަށް އެހާބޮޑަކަށް ސާފެއްނުވި އެވިދާޅުވާގޮތަކަށް. އެހެން ވިދާޅުވި ވަނީކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ގާދޫ ނޫން އެހެން ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންވެސް އަދި ގާދޫގެ ރައްޔިތުންވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހައުސިންގ ޕްރޮގްރާމުގެ ތެރެއިން އެގާ ގެތަކެއް ދޭން ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. އަޅުގަނޑު ވަޒީރާ ކޮންތަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، ޓީ.އެމްޑީ ގާދޫ ރައްޔިތުން ބަދަލުކުރާ ދާއިރާތަކުގައި ކުރީގެ ސަރުކާރުން ނިންމުންތަކާއި ނިންމާ އަދި ހާމަކުރަކީ އުސޫލުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެވިސްނުމުގައި މަސައްކަތްކޮށްކުރުމުންދާއިރުގައި ކުރީގެ ސަރުކާރުން ހާމަ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ވިސްނުންފުޅު ގެންގުޅުއްވި. އަދި އެކަމުގައި މަސައްކަތްކުރެއްވިތަން ތަންތަން މިހެން ބަދަލުކޮށް އެތަންތަން ބަދަލުކުރިއިރުވެސް އެތަންތަނުގައި ހުރިހާއެއް ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްފޯރުކޮށްދޭނެ ތަންތަން ތައްޔާރުވެފައިއޮތުން. އެހެންވީމާ، އެއީހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކޯރުގައި އެ ބަދަލުކުރުމުގައި ކަންކަން ރައްޔިތުން ތަރުތީބުން އެއްކަންކަމަކީ. އެހެންވީމާ،

އަޅުގަނޑުގެ ސޯމާލިޔާ ގާތު ރައްޔިތުން އުޅޭ ހަމަ މިއަދުވެސް އުޅެމުންނަން
އެއަށްވުރެ ރަނގަޅު ކޮންމެވެސް މަގެއް ފެންނާނެ. އުޅުން އުޅޭ ހަމަޖެހުމެއްގެ
ތެރޭގައެއްނޫން. ހަމަނުޖެހުމެއްގެ ތެރޭގައި އުޅުން އުޅޭނީ. ކިހިނެއްތޯއޭ
ތިމަންނަމެންނަށް ވާނީ. މީހުން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަދުގެ ސޯމާލިޔާ.
އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑުގެ ސޯމާލިޔާ، މިގޮތަށް ބަދަލުކުރާ ރައްޔިތުން ތަންތަނަށް
ބަދަލުކުރާއިރުގައި މިހާރު އެތަންތަނުން ލިބެން ހުރިހާ ފެސިލިޓީސްތައް ނޫންނަމަ
ޚިދުމަތްތައް މިއަށްވުރެ ރަނގަޅު ކުރެވިގެން މީހުން އެތަންތަނަށް މީހުން
ގެންދިއުމަށް ބާރުވައިގެން ހިޔާވަހިކަން ސިޔާސަތުގެ ދަށުންނޭ
މަސައްކަތްކުރަނީ. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ޒާތަކުރާނީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ވާހަކަ
އަޅުގަނޑު މިދައްކަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ޒާތަކުރާނީ އުސޫލުން ހިންގާއިރުގައި
ލ.އަތޮޅު ކަހަލަ ބޮޑެތި އަތޮޅުތަކުގައި ގަން އޮތީ. ވަރަށްބޮޑު ބިމެއް އޮތީ.
އެތަނުގައި ފޮނަދޫ ނޫނީ ގާދޫ ރައްޔިތުން ގެނެސްގެން އެތާނގައި ގެންގުޅުމަކީ
ފުށުއަރާކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިދެންނެވި މިތަންތަނުގައި ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ
ޚިދުމަތް ފުރިހަމަކޮށްދޭން މިންވަރަށް އެތަނެއް ތަރައްޤީކުރެވޭ ހުރި މީހުން
ބަދަލުކުރާނީވެ މީހުން މިތަންތަނަށް ބަދަލުކުރުވާކަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ.
އެހެންވީމަ، ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި މިގޮތުން ރައްޔިތުން ޝައުޤުވެރިވާނަމަ
މަނިކުފާނު ހާމަ މިންވަރަކަށް މިދެންނެވި ދިމަދިމާލުން އެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖެއްސައިދެވެން ފަސޭހަކުރެއްވެންތޯ. އާދެ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލު. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ޖަވާބުދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް. ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު
ރިޔާޒް ރަޝީދު ކުރެއްވި ސުވާލު އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މިދަންނަވަނީ
ރައްޔިތުންގެ އިޖްތިމާޢީގޮތުގައި، ރައްޔިތުން އެދޭ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން އެދޭ ބަދަލު
އެދޭ ތަނަކަށް ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް. އެއީ އުޅުމުގެ ޙައްޤެއްގައި އުޅުމަކަށް
ކުރާ ކަމެއް އެއީ. ދެން މިހެން އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ނުގޮސް އުޅޭ ހުރި
ބާވަތްތަކުގެ އެއަށްވުރެ ރަނގަޅު ބާވަތަކަށް ނުދެވޭނެ ހިނދަކު. ނޫނީ ލިބެންހުރި
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރު ރަނގަޅު އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރު ލިބޭނެތަންތަނަށް މިހާރު ދާން. އެހެންވީމަ،
އެ ފުރުޞަތު އެބައޮތް ރަނގަޅަށް ބަދަލުވުމުގެ. އަޅުގަނޑުމެން

ޒަސްވެރިއަންނަށްވުރެ، ނޫނީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތެއްނޫން ކުރިން އެކަން ކުރި
ފަދައިން ގޮތުގެ އަޒާދީފައި ފުރި ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން އެކަމުގައި ބަދަލުކުރުން ނޫނީ
ރަށްރަށުގެ ބަދަލުވެސް ބަދަލުކުރުން. މިހިރީ ރިޔަރުގެ ރައްޔިތުންނަށް ހާއްސަކޮށްފައި،
ޗާގޮޗްކޮށްފައި ހުރި ގޮތް. އެއީ ރިޔަރުގެ ރައްޔިތުން އެދުނީތީވެ ކޮށްދޭ ކަމެކެވެ.
އެހެންކަމާ ކަމެއްނޫނެވެ. ގޮތުގެ ކަންތައްތައް ހަމަޖެހިގެން އައިމަ އަދި
ހަމަޖެހުނަސް މިހާރުވެސް ރައްޔިތުންނަށް އެއްބަސްވުން އަޅައި ރަށަށް ބަދަލުވުމުގެ
ފުރުޞަތު އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އެއީ ހަމަ އަދުގަސްޖެހުމުގެ ތެރެއިން ދިހަ ބައްޔާ
ހަމަ މާލެއަށް ހިޖުރަކުރި ފަރާތަށް އެހެން ރަށްރަށް ހިޖުރަކުރުމުގެ ފުރުޞަތުވެސް
އެބައޮތް. ރަސްމީރިކޯޑްތައް ކޮށްކަމެއް ނޫން އެއީޔާއެވެ. ދެން މާލަރުކަޖެ
އުސޫލުން ކަންތައްތައް ހިނގުމުގެ ރަނގަޅު ތަރައްގީވެގެން ދާއިރު ނަގައިދެ
އެކަންވާނުގޮތަކީ ހަމަ ބަޔެއް ރަށްރަށް ހުޅުހާލާ ބަޔައްތާ ރަށްރަށް ތަރަށުވެ
އެޖެހޭކަށިވެ ވަރަށްވަސް. އެއީ ޖީލަކާޑްލަންޖް ބަރަބަރު ގޮތް އެއީ 196 ރަށެއް
ނޫނިޔާނ އެއްޓިކަރުވަރަކަށް ހުރިހާ ކަމެއް ވަރަށްޓިވެލެއް. އެހެންނަމަވެސް،
މިހެންގެ ތެރެއިން ބަދަލު ދިރިއުޅުން ބޭނުންވާނަށް ވަޔަކަނަ މާހައުލުއްގައި.
ވަޔަކަނަ ކަންތައްތަކެއް ފުރިހަމަވެފައި ހުރިހަ ތަށްއްގައި އުޅުން ބޭނުންވާނަށް.
އެހެންވީމާ، އަދުގަސްޖެހެން ހިލޭ މިހެން އެއްތަނުން އަށްއެނަން ބަދަލުވުމުގެ
ކަންތައްކަޔާ އެހާ ސިޔާސީފިޔަވައިޖެހޭގޮތަކަށް، އާދި ބޭނުންވާއަ، ޒަމާ ބައިތިއްބަނިވާ
އެހެންތަށްއްގައި. އެގޮތަށް ކުރާކަމުއްނޫނެން. އެހެންވީމާ، އަދުގަސްޖެހެން ހިލޭ
ތަކާރުކަނަ ދެންނެވިއްޖެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގައި މިކަން އޮތްގޮތުގެ ވާހަކަ.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މައްސަލަގެ އުތުރު ދޭއިރާގެ
ވެންބަރު މާރިޔާ އަހްމަދު ދީދީ
ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސިޔާސަތު
ބަހުސްކޮށްލަން ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އެއީ،
ވަޒީރުންގެ ސަލާމުކުރުމުގެ ޒާތުންތަކުގައި މިއަންނަނީ ވަޒީރަކު ރަސްމީޖަލްސާ ކުރާ
ނުވަތަ ހިނގާ ކަމަކާމެދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ސުވާލުކުރުވިދާނެ. ދެން
އަދުގަސްޖެހެން ހަމަ ޒަބުރުކުރުމުގެ ހިއްސާގޮތްގައިވިއްޔާ މިއަދު މިހިސާބަށް އެންމެ
ފުރަތަމަވެސް ޖާބިރުއްމަވެން، މިއަދުގެ ސުވާލުގައި މިއަންނަނީ މިއަދުވެސް

އެރަށު ރައްޔިތުން ތިބީ އުފެދިގެންނެވެ އެހެން ހަރަކާތް ބަދަލުވާންޖެހޭކަން ނުވަތަ
ނުޖެހޭކަން. ޖެހޭކަމާ ބުނީމަ އަދުގަނޑަށް އެބަ ދަރަވަ ހަމަ އެއީ ކިޔަމާއިވެސް އެ
ގޮތުގައިވެގެން ޖެހުމަކީ ކަނޑައެޅުނު ބޭނުން ނުވިޔަސް ދާންޖެހުން. އަނެއްހެން
ކަނޑާ ކަނޑާ ބަނދަރުގެ އުސޫލުން އެކަނިމައި ކަށަވަރެ. ކިޔަނުވަ ވަރަކަށް
އެއްޗެއްސަށް ހުނަރަށް ބޭނުންވާސް އަނެއްޗަކަށް ދާންޖެހޭ ކަރަލަގޮތަކަށް
އެކަހަލަ އުސޫލުން ނުގުނުދޭދުވާ ކަދަލުވާދަން ވިދާގޮވެއްޖެ. އެހެންވާސް ހަމަ މިއަދު
ސުވާލުގައި އިތުރުވަމުން ދަނީ. އެހެންވީމަ، އަދުގަނޑު ސުވާލަކީ މިހެން
ބަދަލުކުރަން ޖެހޭކަމުން ބޭނު ގަދަކަމުން ބަދަލުކުރުވުމާޖެ ގާލީބުގައި ކުރިން
ގޮތުގައިވެގެން ސަރުކާރުގެ އިސްބާރުގަކަން ނުވަތަ އަދި މަޖިލީހުގެ
އިސްބާރުގަކަންވެސް އެ ހުސްވި ރަށް ލިޔުއްވާ ކަނަލަ އުސޫލުގެ ސަރުކާރުން
މިގޮތު ގޮތުގައިވެގެން. ސުލްޠާނާ އިބްރާހީމް ރަހީސް ދެއްވި ފުރިސަތަން.

ސުލްޠާނާ އިބްރާހީމް ރަހީސް. އަދުގަނޑު ވަރަށް މަސައްކަތް ކުރަން އެބަ
އަދުގަނޑާ ކުރުވުން ސުވާލުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިފެހެއްޓުމޭ. އެކަމަކު
އަދުގަނޑަށް ހިވާނީ އަދުގަނޑާ މިއަދު ކުރުވުން ސުވާލުގައި ދެން އާދޭހުންވައި
ސަރުކާރުންބޭނި ސުވާލުތަށް އަޅާ ފެއިލުން އެހެންއޮޅުން. ދެން މަޖިލީހުގެ
އިބްރާހީމް ރަހީސް އަދުގަނޑަށް އެބަ އިސްތިޢުފާދޭނަމާ އެ ގެޖ ހިސާބުން
ޖަވާބުދެއްވާށޭ. ދެން އަދުގަނޑަށް ބައެއްފަހަރު އާދެއިން ބާރަށް ދެވިހިކަމަށްވެސް
ވެދާނެ. ދެން އިބްރާހީމް މެންބަރު މާރިޔާ ތިކުރެއްވި ސުވާލުގައި އަދުގަނޑު
ދަންނަވަން އޮތީ، ނޫން އެކަހަލަ ސިޔާސަތެއް ސަރުކާރަކު ނުގެންގުޅެން އިނގޭތޯ.
ހުސްވާ ރަށެއް އެހެން ބަޔަކަށް ލިޔުއްވުނީ. އެކަހަލަ ސިޔާސަތެއް އަދުގަނޑު
މިސަރުކާރުން ހަމަގައިމުވެސް ނުގެންގުޅެން. ދެން އަދުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ ކުރިން
އެކަން ހިނގާފައި ތޯއީ ކިހިނެއްކަމެއް. ސުލްޠާނާ އިބްރާހީމް ރަހީސް.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ބާރަށްސުލޫބު އެންޖީ އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙަންމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ސުލްޠާނާ އިބްރާހީމް ރަހީސް. އަދުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވާ އިބްރާހީމް
ދެންނެވި ޢަބްދުﷲ ކުރައްވާފައިވާ ސުވާލަށް ގެލެން އަދުގަނޑު
ދަންނަވާނީ، ދ.އަތޮޅު ވާނީ އަޅުވެސް ތަފާތު އެކި ފަހަރުމަތިން ވާނީ ނޫން އެހެން

ކުރީގެ ފާއިތުވި ދުވަސް ޖޫނިއަރ މިނިސްޓަރ އަލީ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރަނގަޅަށް ބަދަލުވުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގައި ދަންނަވާ މިކަމަށް
މިހާތަނަށް އާއިރުވެސް އެއްވެސްކަހަލަ އެދުވޭ ހައްލެއް ނުލިބިފައިވާ ކަމެއް. ހަމަ
މިގޮތުން މިކުރި މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދ.އަތޮޅަށް
ކުރެއްވި ދަތުރުފުޅުގައި އެމަނިކުފާނަށް ރައްޔިތުންގެފަރާތުން ބަޔާނު މިކަމާ ގުޅިގެން
ދެންނެވީމަ ވިދާޅުވީ ދ.އަތޮޅު ކުޑަހުވަދޫން ގޯތި ދިނުމަށް ހަމަޖެހިއްޖެނަމަ
މިއަހަރު ޖުލައި މަހުގެ ތެރޭގައި މިކަމުގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނެކަމަށް. ދެން
އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާގޮތުގައި ކުޑަހުވަދޫން ވާނީ ރައްޔިތުންނަށް 35
ގޯތި ހަމަޖެހިފައިވާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވޭ. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ވާނީ
ރައްޔިތުންނަށް ކުޑަހުވަދޫއަށް ބަދަލުވުމުގެ ފުރުޞަތެއް އެބައޮތްތޯއޭ. ވާނަމަ
ކޮންއިރަކުތޯއޭ މިކަމުގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ
ސުވާލަކީ މަނިކުފާނު ވިދާޅުވެދެއްވި ވަކި ފަރުދުންނަށް ދެން ބޭނުންވާ ތަންތަނަށް
ބަދަލުވުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތީ ވާނަތަ. މިގޮތަށް ބަދަލުވާން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް
ސަރުކާރުން އެއްވެސް ކަހަލަ ކަމެއް ކޮށްދެއްވާނެތޯ ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވާނީގެ ރައްޔިތުންނާ ބައްދަލުކުރުމުން ކުރެއްވި
ސުވާލު އަޅުގަނޑު މިފަހަރު ފެށުނުއިރުވެސް އެ ސުވާލުން ޖަވާބުދީފަން.
އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް އެންމެބޮޑު ކުރިމަތިލާން އަޅުގަނޑުގެ
ސުވާލުގެ ޖަވާބުތަކުން ބޭރުން އެހެން ސުވާލުތަކަކަށް. ދެން ރަނގަޅަށް، އެއްރަނގަޅަށް
އަންނަރަށް ނޫނީ އެހެން ރަށަކަށް ބޭނުންވާ މީހުންނަށް ސަރުކާރުން ވަކިކަމެއް
ކުރެވޭނެތޯއޭ. ނޫން، މިހާރު އެއްރަނގަޅަށް އަންނަރަށް ބަދަލުވާން ބޭނުންވާ
ކިޔާފައެއް އެހާއަށް ހައްސަކަމް ކުރެވޭން ކަމެއްނެތް. އެއީ ހަމަ އަޅުގަނޑު ހަމަ
ޖާގަޔަށް ބޭނުންވާ މީސްތަކުން، އަތޮޅު ތެރެއިން ރަށްރަށުގެ މިހާރު މާލެއަށް ބަދަލުވާން
ބޭނުންވާކަށް އެހާއަށް ކުރެވޭކަމް ނޫން ހަމަ. އެހެންވީމަ، އެއްރަށްރަށުގައި
ހުރި މިހާރު އަންނަ ރަނގަޅަށް ބަދަލުވާން އެހާ ބޭނުންވާ ކިޔާފައެއް އެކަށީގެން
ހުރީ ކުރެވޭނެކަމް ނޫންނަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިނިސްޓަރު ޢިއްޒަތް ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނިމުނީ.